

Til: Universitetsstyret
Fra: Universitetsdirektøren

Sakstype: Vedtakssak Møtesaksnr:
V-sak 41/22
Møtenr: 6/2022
Møtedato: 18. oktober 2022
Notatdato: 5. oktober 2022
Arkivsaksnr: 2017/9957
Saksansvarlig: Hanna Ekeli
Saksbehandler: Jonny Roar Sundnes

Adgang til utsatt sensurfrist ved helligdager i sensurperioden samt utvidet sensurfrist for examen philosophicum

Hovedproblemstillinger i saken

Universitetsstyret vedtok i desember 2019 en midlertidig forskrift om utsatt sensurfrist ved helligdager i sensurperioden. Forskriften er forlenget flere ganger, og det er behov for å forlenge den på nytt.

Det humanistiske fakultet (HF) har bedt universitetsdirektøren om å vurdere grunnlaget for utvidet sensurfrist for examen philosophicum (ex.phil.). Av praktiske årsaker inkluderes dette også i den samme midlertidige forskriften om utsatt sensurfrist.

Konsekvenser for økonomi, bemanning og lokaliteter

Ingen vesentlige økonomiske konsekvenser. Forslaget har konsekvenser for sensurfristen for eksamener like før jul og påske samt for examen philosophicum.

FORSLAG TIL VEDTAK

Universitetsstyret vedtar det vedlagte forslaget til endringsforskrift.

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Hanna Ekeli
avdelingsdirektør

Vedlegg

1. Fremleggsnotat til universitetsstyret
2. Forslag til endringsforskrift
3. Uttalelse fra Kunnskapsdepartementet til OsloMet – storbyuniversitetet.
4. Notat fra Det humanistiske fakultet om formalisering av etablert praksis for kunngjøring av sensur ved examen philosophicum.

Fremleggsnotat

Møtesaksnr: V-sak 41/22
Møtedato: 18. oktober 2022
Notatdato: 5. oktober 2022
Arkivsaksnr: 2017/9957

Fra: Universitetsdirektøren
Til: Universitetsstyret

Saksbehandler: jonnyrsu

Adgang til utsatt sensurfrist ved helligdager i sensurperioden samt utvidet sensurfrist for examen philosophicum

Bakgrunn

Universitetsstyret vedtok i desember 2019 en midlertidig forskrift om utsatt sensurfrist ved helligdager i sensurperioden. Forskriften er forlenget flere ganger, og det er behov for å forlenge den på nytt.

Det humanistiske fakultet (HF) har bedt universitetsdirektøren om å vurdere grunnlaget for utvidet sensurfrist for examen philosophicum (ex.phil.). Av praktiske årsaker inkluderes dette også i den samme midlertidige forskriften om utsatt sensurfrist.

Dagens regelverk

Hovedreglene om sensurfrist er fastsatt i universitets- og høyskoleloven § 3-9 fjerde ledd:

«Sensuren skal foreligge innen tre uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. Styret selv kan gjøre unntak for enkeltksamener og kan i midlertidig forskrift etter sjuende ledd fastsette en lengre frist når det ikke er mulig å skaffe det antall kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å avvikle sensuren på tre uker. Styret selv kan i forskrift etter sjuende ledd fastsette lengre frist for avhandlinger og tilsvarende større skriftlige arbeider.»

Kunnskapsdepartementet lagt til grunn at sensurfristen skal håndheves strengt, jf. lovens forarbeider i ot.prp. nr. 85 (1993-1994):

«Terskelen for unntak begrunnet i sensormangel må være svært høy, og begrunnelses-plikten tung. Dette ivaretas best ved å legge avgjørelsen utenfor fagmiljøet selv. Nødvendigheten av unntak begrunnet i sensormangel forutsettes løpende vurdert av styret.» (side 76)

UiO har vedtatt en lenger sensurfrist for avhandlinger og tilsvarende større skriftlige arbeider. Denne er satt til åtte uker i UiOs studie- og eksamensforskrift.

Utsatt sensurfrist ved helligdager i sensurperioden

Fakultetene har vanskeligheter med å overholde sensurfristene i perioder hvor flere arbeidsdager faller bort på grunn av bevegelige helligdager eller offentlige høytidsdager, særlig i forbindelse med jul og påske. Dette skaper utfordringer både for de ansatte, som forventer å kunne ta fri, og for studentene, som ikke kan være sikre på at sensuren blir ferdig innen fastsatt frist.

I brev til OsloMet har Kunnskapsdepartementet uttalt seg om dette spørsmålet:

«Kravet om at sensuren skal foreligge innen tre uker, med mindre særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid, innebærer samtidig at institusjonene selv har et rom for å vurdere hva som eventuelt må regnes som særlige tilfeller og som kan begrunne at det brukes lenger tid.

Verken loven eller forarbeidene avklarer nærmere hva som kan utgjøre særlige grunner, utover at det [...] må forutsettes at terskelen for å utsette fristen må være høy. Når eksamen for eksempel avholdes rett før eller i forbindelse med en høytid er det som regel flere arbeidsdager som bortfaller. Departementet ser at det i slike tilfeller kan anføres å foreligge særskilte grunner i lovens forstand.

Departementet forutsetter at universitetene og høyskolene ved planlegging og gjennomføring av eksamen legger universitets- og høyskoleloven til grunn, og samtidig sikrer en personalforvaltning som er forsvarlig og i tråd med de krav som følger av arbeidsmiljøloven og annet lovverk.»

Departementet legger altså til grunn at institusjonene fortrinnsvis bør planlegge eksamen slik at man kan overholde den ordinære sensurfristen. Departementet åpner likevel for at institusjonene kan gjøre egne vurderinger av sensurfrist i forbindelse med høytider. Universitetsdirektøren legger derfor til grunn at UiO kan ta i bruk unntaksbestemmelsen i uh-loven § 3-9: «sensuren skal foreligge innen tre uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid».

Saken ble drøftet på Studentparlamentets møte med prorektor og studiedirektør 25. november 2019. I tidligere diskusjoner har Studentparlamentet vært svært opptatt av at sensurfristene skal overholdes, og det beste hadde vært om treukersfristen kunne følges uansett tidspunkt på året. Samtidig er det behov for forutsigbarhet og klare rammer for sensurarbeidet.

Utvidet sensurfrist for ex.phil.

På ex.phil. er det behov for å bruke en del mer tid enn tre uker på sensur, grunnet det store antallet studenter som tar dette emnet (cirka 2000 på høsten og cirka 1500 på våren). HF har derfor bedt om at universitetsstyret formaliserer etablert praksis for kunngjøring av sensur for emnet.

Instituttet har rundt 30 lærere som er involvert i undervisning og sensur til ex.phil., og ønsker i utgangspunktet å gjennomføre sensuren ved hjelp av fast stab. Det er utfordringer knyttet til å engasjere eksterne sensorer, både med tanke på økte kostnader ved dette og muligheten for faktisk å få tak i nok kompetente eksterne sensorer fra semester til semester.

Utvidet sensurfrist vil ikke ha konsekvenser for studentenes progresjon. Ingen emner har ex.phil. som forkunnskapskrav, og studenter som ønsker å ta emnet på nytt kan melde seg opp i det påfølgende semesteret. Dette vil heller ikke forsinke utskrivning av vitnemål for de som tar ex.phil. i siste semester.

Den utvidede sensurfristen har vært etablert praksis i mange år, og HF ønsker at det fattes et vedtak som formaliserer praksisen slik uh-loven åpner for i § 3-9: «styret [...] kan i midlertidig forskrift etter sjuende ledd fastsette en lengre frist når det ikke er mulig å skaffe det antall kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å avvikle sensuren på tre uker».

Valget av midlertidig forskrift

Universitets- og høyskolelovens ordlyd innebærer at unntak som gjelder generelt, ikke bare for enkelt-eksamener, skal gis i form av en midlertidig forskrift, jf. § 3-9 som er gjengitt ovenfor.

Utvalget som gjennomgikk regelverket for universiteter og høyskoler (Aune-utvalget) foreslo at den ordinære sensurfristen endres fra tre uker til 15 arbeidsdager. Dette forslaget er fremdeles ikke behandlet i Kunnskapsdepartementet, men det er grunn til å tro at det tas med i arbeidet med ny universitets- og høyskolelov som er varslet i 2023. Universitetsdirektøren foreslår derfor at det midlertidige regelverket forlenges ut 2023.

Den utvidede sensurfristen for ex.phil. må også vedtas i form av en midlertidig forskrift. Det er rimelig å vurdere dette spørsmålet på nytt med jevne mellomrom, så også denne delen av vedtaket foreslås å ha en varighet ut 2023.

UiO har allerede en midlertidig forskrift om sensurfrist ved bevegelige helligdager og offentlige høytidsdager. Den eksisterende forskriften er vedtatt av universitetsstyret og utløper 31. desember 2022. Formelt innebærer vedtaket at forskriften suppleres med en ny bestemmelse om ex.phil. Dessuten forlenges varigheten av forskriften med ett år.

Oppsummering

Universitetsdirektøren foreslår å forlenge fakultetenes adgang til å utvide sensurfristen ved bevegelige helligdager og offentlige høytidsdager i sensurperioden. Dette innebærer at fakultetene kan utvide sensurfristen for en eksamen tilsvarende det antallet bevegelige helligdager eller offentlige høytidsdager som faller inn under sensurperioden. Julaften og nyttårsaften skal regnes som bevegelige helligdager i denne sammenhengen. Adgangen forlenges til 31. desember 2023.

Universitetsdirektøren foreslår at HF får anledning til å utvide sensurfristen for ex.phil. Sensuren for ex.phil. kan kunngjøres senest 20. juni for våsemesteret og senest 10. januar for høstsemesteret, eller nærmeste mandag dersom den aktuelle datoen faller på en lørdag eller søndag.

Forslag til forskrift om endring av midlertidig forskrift om utsatt sensurfrist ved bevegelige helligdager og offentlige høytidsdager ved Universitetet i Oslo

Fastsatt av universitetsstyret [dato] med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3-9.

I

I midlertidig forskrift 8. september 2021 nr. 3233 om utsatt sensurfrist ved bevegelige helligdager og offentlige høytidsdager ved Universitetet i Oslo gjøres følgende endringer:

Forskriften skal hete «Midlertidig forskrift om utsatt sensurfrist ved bevegelige helligdager og offentlige høytidsdager samt ved examen philosophicum ved Universitetet i Oslo».

§ 1 skal hete «Sensurfrist ved bevegelige helligdager og offentlige høytidsdager i sensurperioden»

Ny § 2 skal lyde:

«§ 2. *Sensurfrist for examen philosophicum*

Sensuren for examen philosophicum kan kunngjøres senest 20. juni for vårsemesteret og senest 10. januar for høstsemesteret, eller nærmeste mandag dersom den aktuelle datoen faller på en lørdag eller søndag.»

Nåværende § 2 blir ny § 3 og skal lyde:

«Denne forskriften trer i kraft umiddelbart og gjelder til 31. desember 2023.»

II

Endringene trer i kraft umiddelbart.

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

OsloMet – storbyuniversitetet
v/ Celina Anker-Rasch

Deres ref

Vår ref

Dato

19/3913-3

17. oktober 2019

Svar på henvendelse om tolkning av universitets- og høyskoleloven § 3-9

Vi viser til henvendelser 7. august og 26. september 2019 om tolkning av universitets- og høyskoleloven (uhl.) § 3-9 fjerde ledd om fristen for sensur.

Etter uhl. § 3-9 fjerde ledd skal sensuren foreligge innen tre uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. Bestemmelsen har sitt opphav i Ot.prp.nr.62 (1988-1989) Lov om universiteter og vitenskapelige høyskoler. Her står det på side 47: *"I siste ledd har man ført inn bestemmelsen at sensuren til vanlig skal foreligge innen tre uker. Dette er gjort av hensyn til studentene. Selv om det nok kan være problemer i enkelte fag å gjennomføre sensuren innen denne fristen, mener man at bestemmelsen er så viktig at av hensyn til studentene at det er forsvarlig å fastsette en slik bestemmelse."*

Ved Stortingets vedtak av ny universitetslov i 1995 ble det i § 50 nr. 4 fastsatt en bestemmelse som tilsvarende dagens § 3-9 fjerde ledd. Det ble i 1995 tilføyd tre alternative unntak fra den normale fristen på tre uker, og som innebærer at styret selv kan fastsette unntak for enkeltksamener, midlertidig generelt unntak i forskrift, og unntak i forskrift for avhandlinger og tilsvarende større skriftlige arbeider. I forarbeidene til universitetsloven av 1995, Ot.prp. nr. 85 (1993-1994), står det i merknaden til bestemmelsen på side 76: *"Terskelen for unntak begrunnet i sensormangel må være svært høy, og begrunnelsesplikten tung. Dette ivaretas best ved å legge avgjørelsen utenfor fagmiljøet selv. Nødvendigheten av unntak begrunnet i sensormangel forutsettes løpende vurdert av styret."*

Kravet om at sensuren skal foreligge innen tre uker, med mindre særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid, innebærer samtidig at institusjonene selv har et rom for å vurdere hva som eventuelt må regnes som særlige tilfeller og som kan begrunne at det brukes lenger tid. Verken loven eller forarbeidene avklarer nærmere hva som kan utgjøre særlige grunner, utover at det på samme måte som ved bruk av unntaksbestemmelsene nevnt over, må forutsettes at terskelen for å utsette fristen må være høy. Når eksamen for eksempel avholdes rett før eller i forbindelse med en høytid er det som regel flere arbeidsdager som

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling
Juridisk avdeling

Saksbehandler
Mathilde Nordlie
22 24 75 95

bortfaller. Departementet ser at det i slike tilfeller kan anføres å foreligge særskilte grunner i lovens forstand. Departementet forutsetter at universitetene og høyskolene ved planlegging og gjennomføring av eksamen legger universitets- og høyskoleloven til grunn, og samtidig sikrer en personalförvaltning som er forsvarlig og i tråd med de krav som følger av arbeidsmiljøloven og annet lovverk.

Den aktuelle bestemmelsen i § 3-9 fjerde ledd har, som det fremgår over, hatt samme innhold siden 1995. Regjeringen har satt ned et [utvalg](#) som nå gjennomgår regelverket for universiteter og høyskoler. Utvalget skal levere sine forslag til departementet i februar 2020. Departementet vil i oppfølgingen av utvalgets rapport vurdere behovet for presiseringer i lovens bestemmelser om eksamen og sensur.

Med hilsen

Lars Vasbotten (e.f.)
avdelingsdirektør

Mathilde Nordlie
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Til:
SADM Avdeling for studieadministrasjon

Dato: 28.09.2022
Saksnr.: 2022/40922 TSTAVE

Forespørsel om formalisering av etablert praksis for kunngjøring av sensur ved Examen philosophicum

Ifølge UH-lovens § 3–9, punkt 4 skal sensur ved eksamen skal foreligge innen tre uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. På Examen Philosophicum er det behov for å bruke en del mer tid enn tre uker på sensur, grunnet det store antallet studenter som tar dette emnet (ca. 2000 studenter på høsten og ca. 1500 på våren). Dette har vært en etablert praksis siden før lovkravet om 3 ukers sensurfrist kom i 1995, og vi ønsker at det fattes et vedtak som gir oss lov til å fortsette denne praksisen, slik åpnes for under UH-lovens § 3–9, punkt 4.

Instituttet har rundt 30 lærere som er involvert i undervisning og sensur til Examen Philosophicum, og ønsker i utgangspunktet å gjennomføre sensuren ved hjelp av fast stab. Det er utfordringer knyttet til å engasjere eksterne sensorer, både med tanke på økte kostnader ved dette og muligheten for faktisk å få tak i nok kompetente eksterne sensorer fra semester til semester. Hvor mange oppgaver hver lærer sensurerer, avhenger av den enkeltes undervisningsplikt og øvrige arbeidsoppgaver, men det er ikke uvanlig å ha ca. 150 eksamensbesvarelser å sensurere, og noen lærere har nærmere 200. Vi kan ikke kreve mer enn 37,5 timers arbeidsuke. $150:37,5 = 4$ uker og $200:37,5 = 5,33$ uker. Det er nærmest umenneskelig å sitte og sensurere på heltid i ukesvis uten innlagte pauser, og vi må derfor ha en buffer for å ta høyde for lærere som blir syke eller forsinket i arbeidet, og vi setter normalt av 5–6 uker til sensureringen, litt avhengig av bevegelige helligdager i mai/desember.

Sensorenes frist til å ferdigstille all sensur må settes én uke før kunngjøringsdatoen for å gi administrasjonen tid til å fange opp eventuelle feil eller forsinkelser og til å foreta plagiatkontroll. Det er også nødvendig å ta høyde for eventuelle tekniske problemer med Inspira og/eller FS (selve emnets størrelse i antall kandidater har noen ganger ført til problemer i Inspira).

På bakgrunn av dette ber vi om å få kunngjøre sensur for Examen Philosophicum senest 20. juni for vårsemesteret og senest 10. januar for høstsemesteret, eller nærmeste mandag dersom den aktuelle datoen faller på en lørdag eller søndag. Dette har vært en etablert praksis ved instituttet de siste 30 årene (minst), og vi ønsker nå å få det formalisert. Kunngjøringsdatoen vil da være godt innenfor den perioden der sensuren kunngjøres for de fleste emner, siden eksamen holdes relativt tidlig. Eksamensdatoen for emnet er normalt første tirsdag i mai for vårsemesteret og første tirsdag i desember for høstsemesteret.

Det humanistiske fakultet
Fakultetssekretariatet
Studieseksjonen

Postadresse:
Postboks 1079 Blindern
0316 OSLO

Besøksadresse:

Tlf:
Faks: 22 85 45 50
E-post:
www.hf.uio.no
Org.nr.: 971 035 854

Dette vil ikke ha noen konsekvenser for studentenes progresjon. Det er ingen emner som har Examen Philosophicum som forkunnskapskrav, og studenter som ønsker å ta emnet på nytt etter sensur vil ha mulighet å melde seg opp i det for det påfølgende semesteret. Dette vil heller ikke forsinke utskriving av vitnemål for de som tar Examen Philosophicum i siste semester.

Med hilsen

Monica Bakken
fakultetsdirektør

Julianne Krohn-Hansen
seksjonsleder

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Saksbehandler:
Torill Stave
torill.stave@hf.uio.no